Нейтральну оцінку науково-технічного розвитку можна передати словами К. Ясперса: “Одне, в усякому разі, очевидно: техніка — лише засіб, сама собою вона не є ні доброю, ні поганою. Усе залежить від того, що з неї зробить людина, чому вона служитиме, в які умови людина її поставить. Оскільки техніка сама не ставить перед собою ніякої мети, вона перебуває по той бік добра та зла або передує їм”. Ця оцінка теж має своє виправдання і свої підстави. Але вона применшує значення вихідного зв'язку техніки з глибинними засадами людського буття [3].

Нейтральна оцінка техніки може бути своєрідною пасткою, а не консенсусом, де не можливо обійтись контролем за негативними наслідками технічного розвитку, але необхідно виховувати відповідальне покоління, свідоме своїх дій та ролі техніки у повсякденному і не тільки житті.

У техніці дуже виразно постає вихідний драматизм людського становища у світі, бо ми не можемо бути людьми без техніки, як і не можемо тотально технізуватися, втративши себе як людину. Ми не можемо існувати, не втручаючись у самодостатній хід природних процесів, але це втручання може нам вартувати нашого існування і навіть існування нашої планети. Наука та техніка схематизують, ділять, фрагментують безперервну стрічку життя, але саме через це огрублення ми починаємо бачити, розуміти і цінувати цілість та безпосередність.

Література

1. Contemporary discussions of science, technology, and ethics in Germany https://www.encyclopedia.com/science/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/german-perspectives
2. Основи культурології [Текст] : навчальний посібник для вищої школи / ред.: Л.О. Сандюк, Н.В. Щубелка; Одес. держ. екон. ун-т. - Київ: Центр учбової літератури, 2012. - 400 с. https://pidru4niki.com/13260307/kulturologiya/tehnika_sistemi_kulturi
3. Петрушенко В. Л. Філософія: навч. посібник. / В. Л. Петрушенко. –. Львів: Новий світ – 2000,. 2012. – 647 с
4. Бех В. П., Малик І. В. Технократизм у дискурсі проблем вищої школи: Монографія / За ред. В. П. Беха. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 263 с. 135 http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/4072/technocratism.pdf?sequence=1

О. Петрик, Я. Малюта
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ОСНОВИ ТЕХНІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

O. Petryk, Ya. Malyuta

BASICS OF TECHNICAL CREATIVITY

Що ж таке творчість? Над цим питанням міркували філософи, мудреці починаючи ще з часів стародавньої Еллади.

Творчість являє собою явище, що відноситься насамперед до конкретних особистостей. Одним із різновидів науково-технічної творчості є винахід – незакінчена машина, матеріал або технологічний процес. Але це вже ідея, втілена в конкретну фізичну форму (опис, креслення, модель та інш.), що показує її здійсненність [1, ст.8].

Технічна творчість – практична діяльність, орієнтована в кінцевому рахунку на задоволення людських потреб з допомогою зміни матеріального середовища.

Творчість людей містить в собі цілющу, орієнтовану на майбутнє соціальну енергію. Роль творчості в структурі діяльності зростає в міру перетворення середовища проживання людини з природного в штучне, створене людиною середовище проживання.

Процес технічної творчості здійснюється суб'єктом шляхом дії на об'єкт з метою отримання очікуваного принципово нового корисного результату – матеріалізованого продукту творчості. Цей процес втілює інтелектуально-практичну діяльність людини, що полягає в такому оперуванні поняттями і образами технічних об'єктів і процесів, включених в проблему, які в результаті дають принципово нові рішення. Продуктом технічної творчості є створення принципово нових об'єктів техніки і способи її створення і застосування.

Перші спроби зрозуміти проблему творчості за допомогою сили Духу можна знайти вже в філософії стародавньої Греції. Платон вважав, що творчість заснована на світовій душі. Він виділив два типи творчості: Божу і людську. Творіння Бога створює вічні цінності. Людська творчість залежить від "іскри Божої", і проявляється в творчих досягненнях філософа, правителя, лікаря або ремісника та інш. Аристотель розрізняв емпіричні знання ремісників та творчі знання мислителів.

У середньовічній філософії існує два підходи до творчості: теологічний (творчість - прерогатива Бога) і логіко-епістемологічний (визначення шляхів пізнання через досвід і логічний доказ). Філософія Нового часу (Ф.Бекон, Р. Декарт) висунула ідеї про необхідність сумніву і перегляду традицій минулого.

У німецькій класичній філософії (І. Кант, Й. Фіхте, Г. Гегель) творча самодіяльність Духу розкривається через продуктивну уяву, через єдність людської свідомості з творчим принципом - Абсолютною Ідеєю. Л.Фейєрбах виділяє дві взаємопов'язані області в процесі творчості: об'єктно-чуттєве існування людини, особистість і спілкування між людьми. Розкриття творчих сил людини відбувається через діалог "Я" і "Ти".

Представники української філософії залишили плідні ідеї при вивченні творчості. Г. Сковорода закликає до самовдосконалення і зарядження розуму добрими справами. І. Франко вивчав психологію творчості, роль несвідомого, інтуїтивного та асоціативного начал [2, ст.19].

Для сучасного інженера здібності винахідника просто необхідні. Саме науково-технічна творчість створює найбільш сприятливі організаційні, технологічні і педагогічні передумови для розвитку творчих здібностей особистості, виховання любові до праці, соціальної активності молоді.

Література

1. Основи-технічної-творчості-конспект-лекцій. URL: http://surl.li/dzvrx
2. Конспект лекцій з курсу «Філософія». Тема 9. Філософія творчості. URL: https://studfile.net/preview/5152506/page:19/
3. Габрусєва Н.В. Філософія. URL: https://dl.tntu.edu.ua/bounce.php?course=352

Секція 2. СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ТЕХНІКИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

H. Jadav, H. Shchyhelska, Ph.D., Assoc. Prof.
Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

EVOLUTION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE PAINTING

Х. Джадав, Г. Щигельська, канд. істор. наук, доц.

ЕВОЛЮЦІЯ У СФЕРІ ЖИВОПИСУ, СТВОРЕНОГО ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ

The generators of artificial intelligence such as DALL-E and Midjourney have recently become a particularly hot topic and it is easy to understand why. Using machine learning models, trained on billions of images, systems use the appeal of a black box, creating works that seem simultaneously alien and strangely familiar. In the last 50 years Artificial intelligence (AI) has